

Sveriges Kommunikatörers remissyttrande över medieutredningens betänkande (SOU 2016:80)

Föreningen Sveriges Kommunikatörer inger remissvar på Medieutredningens betänkande "En gränsöverskridande mediepolitik". Föreningen begränsar sig till de delar i betänkandet som berör kommunikatörens roll.

Sammanfattning

Vi motsätter oss utredningens beskrivning av kommunikatörsrollen i slutbetänkandet. Utredaren uppvisar en tydlig underton som utgår från att kommunikatörens roll är att vilseleda, vilket är felaktigt och synes tyda på en bristande insikt om drivkrafter och funktioner i dagens moderna kommunikations- och mediasamhälle. Utredarens beskrivning av kommunikationsbranschen och kommunikatörer har fått många av våra medlemmar att reagera utifrån att de inte känner igen sig i bilden som utredaren tecknar. Tvärtom är kommunikationsprofessionen, liksom journalisten, en nödvändig del av ett väl fungerande kommunikationssamhälle.

Avsnitt 3.5.6 Kommunikatörer, pr och annonsörers egna kanaler

Medieutredningen beskriver att det finns en motsättning mellan antalet journalister och kommunikatörer "som kan skada balansen mellan granskare och granskade" (s. 192). Detta är en mycket förenklad och insiktslös bild som befäster den i grunden felaktiga föreställningen om att samspelet mellan kommunikator och journalist är en dragkamp. Vidare presenteras argument om att kommunikatörens roll är att "kommunicera den önskvärda, tillrättalagda bilden" och "vars intresse är att paketera ett budskap i fördelaktiga termer" (s 191). Detta påstående görs utan att redovisa stöd för påståendet. Dessa antaganden baseras inte på fakta eller forskning och saknar förankring i hur kommunikatörer ser på sin roll och hur professionellt kommunikationsarbete i praktiken sker.

Utredningen gör vidare gällande att det är problematiskt att kommunikationsavdelningar kommunicerar direkt till allmänheten och kunder och på det sättet "rundar medierna" och undviker kritiska frågor. Vi menar att direkt och snabb kommunikation till både medborgare och kunder är önskvärt. I ett medielandskap som i många fall styrs av nyhetsvärde och klickvänliga rubriker är det bra att organisationer använder egna kanaler där de kan ha en dialog med sina intressenter. Det är även demokratiskt att organisationer kan föra ut sitt

budskap ifall de anser att medierapporteringen är felaktig; medier ska inte ha monopol på information.

Medieutredningen utgår i det här fallet från att medier är felfria och objektiva, samtidigt som att kommunikatörens roll är att vilseleda. Sveriges Kommunikatörer anser att utredningen borde ha framhållit en objektivare beskrivning av kommunikation och kommunikatörer som grundar sig i verkligheten och forskning. Utredningens avsaknad av insikt i hur dagens kommunikationsarbete sker är i detta sammanhang särskilt uppenbar.

Avsnitt 8.3 Informationspåverkan från offentliga verksamheter

Vi instämmer i att "medborgarna har rätt till korrekt information från seriösa, ansvarstagande medier och pålitliga myndigheter". Det blir dock missvisande när inte utredningen klarlägger den strategiska kommunikationens nödvändighet inom offentliga institutioner. Dessa institutioner är ofta stora och komplexa och bedriver många olika verksamheter; fungerande kommunikation mellan ledning och medarbetare, eller mellan medarbetare och medarbetare, är i detta fall viktigt för att upprätthålla organisatorisk effektivitet. Världen blir även mer komplicerad. Digitaliseringen tillsammans med globaliseringen har gjort att organisationer behöver kommunikatörer för att navigera och ta del av relevant information.

Utredningens beskrivning av *public affairs* är bristfällig och konspiratorisk. Att en organisation vill förmedla åsikter och information till allmänheten och politiker är inte odemokratiskt utan en viktig del i den svenska samhällsmodellen med dess korporativistiska drag.

Sveriges Kommunikatörer vill även påpeka att det är missvisande att utredningen presenterar ett flertal enskilda fall för att beskriva yrkesområdet. Varför skildras inte exempel där kommunikationsinsatser har bidragit till transparens och medborgardialog?

Avsnitt 8.4 En nationell kraftsamling för medie- och informationskunnighet

Vi instämmer i att det förändrade medieklimatet med desinformation och faktaresistens kräver ökad medborglig kunskap om medier och information. Vi anser även att kommunikatören med sin expertis har en viktig roll i att sprida denna kunskap inom organisationen, men även till intressenter. Vi avvisar förslag på tillskapande av särskild instans för detta ändamål.